

Departament 3-eg. Armji.

Określenie pol. II

91 5954/2

Oddział II,

Sekcja Ofensywy

W dz. 7952: /II-of.

Do

/według rozdziału nr. 12.

W załączeniu przesyła się formularz potrzebny
jednostce.

1 załącznik.

Za zgodność

Kierownik Sekcji Ofensywy.

Boerner - ajr.

Szef Oddziału I

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Jasinski

Włoc

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

140

Odpis.

M.p. dnia 30 września 1920 roku.

Formularz zeznań jeńców.

1. Ziemialeszew Nikołaj, kozak z technicznego szwadronu oddz. kawaleryjskiej brygady przy 25-ej dywizji, ochrażył z armji gen. Tolstowa -przeszedł dobrowolnie na stronę wojsk własnych 23.9. 20 roku w gucie koło Stepania. Brygada ta do niedawna miała 3 pułki : 8 uralski, 10 kubański i 11 surowski. Po przejściu uralskiego pułku na stronę wojsk własnych z Bu-giem stworzono z pozostałych dwóch pułków /kubański-surowski/ jeden pułk, który otrzymał nazwę "swobodny pułk kawalerji". Przyczyna tego był bardzo mały stan ludzi w obu pułkach /60 do 70 szabel/. Wobec tego ściągnięto ludzi z obozów tychże pułków i z wszystkich zorganizowano jeden nowy pułk. Pułk ten obecnie liczy prawdopodobnie 4 szwadrony po 75 szabel w każdym. Komendantem mianowany był Rumber prawdopodobnie oficer z armji carskiej. Ile k.m. posiada ten nowy pułk -jeniew nie wie, ponieważ przed utworzeniem organizacji jego uszedł; zeznacza jednak, że brygada w ostatnim czasie posiadała tylko 2 k.m., gdyż w bojach pod Chełmem wszystkie niemal utraciła. Artylerji brygada nie posiada, prawdopodobnie i nowy pułk nie będzie jej miał. Zresztą uzbrojenie stanowiły tylko szable i karabiny. Nastroż wskutek marnego zaprowiantowania i braku umundurowania zanikł prawie zupełnie, a zwłaszcza od chwili pomyslniej ofensywy własnej. Komunisty wszelkimi sposobami starają się podtrzymać ducha, urządzając pogadanki nawet z pojedynczymi kawalerzystami przy każdej sposobności. Objeżdżają nawet obozy, prowadzą i tam rozmowy agitacyjne. Kasacy don-kubańscy, z których większość partyjna, trzymają się najlepiej i uchodzą w 25 dywizji za najlepszych. Straty tej brygady -licząc od boju pod Chełmem do obecnej doby wynoszą 20 k.m. i ok. 60 % w ludziach. Jak z wynurzeń komisarzy wynika -postanowiony jest odwrót do Dniepru, chyba że 12 armja, której nadejście rzekomo z Syberji wizowane jest - zdoła wcześniej przybyć i własną ofensywę jechać przed Dnieprem powstrzymać. Nastroż ludności do władz sowieckich określa jako wrogi. Wspomina o powstaniu zorganizowanym, przez Saposzkowa, w guberni Saratowskiej i części Samarskiej. Kompletny brak koni i siodeł. W ostatnim czasie obozy 25 bryg. złożone w jeden obóz zmieniły kierunek odwrotu i zamiast na Kijów zdążają na Minsk.

2. Sidrownin Isigniej, kozak z kubańskiego pułku, ochrażył z armji Tolstowa, przeszedł dobrowolnie 23.IX. w gucie koło Stepania zeznaje tak samo jak poprzedni.

3. Pawłow Nikołaj podochrażył z armji carskiej -przeszedł dobrowolnie z 7 szereg. na stronę wojsk własnych pod Lubiesią nad Prypecią w dniu 25.IX.20 roku. Pochodzi z 99 p.p. 10 dyw. Dywizja reorganizowała się do dnia 17.IX w Iszkiel pod Baranowiczami. W tym dniu dostała ostatnie uzupełnienie z Ołatru gab. Symbirskiej w sile jednej brygady a 3 pułki. Brygada ta miała Nr. 13 - pułki 37, 38, 39. W Iszkiel przydzielono ją do X dywizji jako bryg. Nr. 30 i odesłano przez Pińsk -Luniniec do Lubiesi nad Prypecią. Pułki liczyły po 1800 bagnatów. Kawa w pułku 90-10, 89-12, 88 i 8. Na brygadę jedna bateria a 4 działa 3". Po przybyciu na miejsce pułki 89 i 90 pozostały w Lubiesi, zaś pułk 88 przeszedł Prypec i stanowił przednie zabezpieczenie bryg. W dniu 25.9 dostał się cały do niewoli do grupy gen. Bałachowicza pozostałe dwa pułki w Lubiesi zaatakowane ze skrzydła przez własne oddziały wycofały się wśród strat prawdopodobnie w kierunku Pińska. Umundurowanie brygady w Ołatrze : letnie bluzy i spodnie trzewiki częściowo nowe, częściowo stare naprawiane, 1 para białej i chleba-k. Karabiny wydane w Ołatrze.

nowe z 20 roku, krotkie. W Alatrze znajduje się 5 pułk zapasowy, który każdego tygodnia odsyła najmniej po 7 kompanji na front. Jency z tegoż pułku, przydzieleni do 90 pułku - zeznają, że XI armja odjechała, względnie w najbliższych dniach odjedzie na front przeciw gen. Wranglowi. W Lubiesi mówiono, że sztab tejże armji, oraz sztaby 28 i 29 bryg. już wyjechały. Brygada 30 miała pozostać tylko chwilowo by powstrzymać pochód i umożliwić odjazd tamtym. Zaprowiantowanie pobierać miała od IV Armji. Jakże oddziały miały zająć jej odcinek - nie wiadomo. W drodze do Ołatru na front jency - jak zeznają - spotkać mieli na którejs z stacji kolejowej sztab V armji, która z Syberji zdaża na front przeciwpolaki. Przy tej sposobności komunisti miejscowi mieli pocieszać żołnierzy, jadących na front, by nie obawiali się, bo stara, wierna programowi komunistycznemu V armja, pobijesz Kołczaka i Judenioza pobijesz jeszcze i polaków. W gub. Kazańskiej ma się odbywać mobilizacja od 18 do 45 lat. Według opowiadania starych żołnierzy 90 p.p., którzy byli pod -Warszawą -dyw. 10 prócz strat w materjale ludzkim - miała tam stracić całe obozy i 16 dział, zaś sztraty XVI Armji - mają wynpsić 87 k.m., 67 dział i ca 60-65 % w ludziach.

Badał. /-/ Adamiec -por.

Za zgodność odpasu:

[Handwritten signatures in blue ink]

Dowództwo 3-ej Armji.

Oddział II.

Sekcja Ofensywy.

L.dz. 7973/II-of.

Gł.pocztą pol.III.dnia 20 r.

gl

Do

/według rozdziałnika Nr.12/.

W załączeniu przesyła się formularz zeznań
jeńców.

Szan.

Jasuszkow
Kierownik Sekcji Ofensywy.

Boerner - mjr.

Szef Oddziału II.

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

akg.

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

143

M.p. dnia 23 IX 1920 r.

FORMULARZ ZEZWAN JENICZY

1. Sawe Wasyl kozak przeszedł dobrowolnie na stronę wroga w wojsk
* dnia 17.IX.20 w Pietuszkach.
Służył w 84 p. l. konnej jazdy Budlennego Dyw. 14 liczyła 3
brygady po 2 pułki w każdej. W ca pułków od 79 - 84. W puł
ku po 4 szwadrony, tak samo w 11 dyw. podczas gdy w 4 i 6
dyw. pułki licza po 6 szwadronów. Wogóle 4 i 6 dyw. są
liczniejsze od 11 i 14-ej.
Dowódcą dyw. i 1-ej bryg. niemiecy jenoem dowódcą 2-ej
bryg. Szepitś 3-ej Popow.
Pułki po 4 szwadrony ostatnio wcale nie liczone; ilość nie
przekraczała liczby 150 szabel. Nierzadziej w pułku, be
dących w 1 i 2 rozrządzie, było również po 150 ludzi.
W ostatnim czasie w pułkach była większość mobilizowanych
znacznie mniejsza część kozaków; pułków; pułk 88 składa
się z samych niemieców.
Uzbrojenie stanowią karab. kaw. szable i nikielki wydają
nie więcej jak 20 rzecznych granatów na pułk
K. M. w poszczególnych pułkach po 8 - 10. łączna liczba w
ca 50 - 55.
około 1/3 zepsuta, reszta z braku oliwy funkcjonuje nie-
dość dobrze. Oliwę zastępuje się naftą. Z tej ogólnej
liczby w ostatnich dniach 16 K. M. zabrakło prawie wojska.
Przewożone bywają na taczankach zaprzęgniętych 3 - 4 kon-
mi. Obsługa 3 ludzie i furman.
każda bryg. 1 bateria 3 a 4 działa, zaś na dyw. 1 bater-
ja 6 a 2 działa. Bateria ciężka używana była tylko w czasie
walki lokalnej, w odwrocie była zwykła; daleko w prze-
biegu. Autombilli pancernych 14 dyw. posiada tylko 1.
samoloty i tanki nie znane. 14 i 11 dyw. dostają ostatnio
buty, płaszcze i po 1 parze butelki, 4 i 6. Wła dopiero
pojed. Zaprzęgnięciem podane kuchni w zeszłym roku

W czasie postoju we wsi wydają się mąkę na szwadron, z której wypieka się chleb po domach, na postoju w polu chleba wcale niema. Mięso wydają surowe. Wszystko rekwiruje się w miejscu. Mydła 1/2 funta, paczkę mecherki i 4-6 papierosów raz w miesiąc.

Uzupełnienia pałki nie otrzymamy, ochotnicy z gub. Woł. i wschodniej Małopolski przeważnie pociękali z końmi. Nastrój w pułkach 14 dyw. marny. Z tej przyczyny rannych i chorych nie odstawia się nigdy po kilku do jednego szpitala, lecz pojednoco do różnych. Również po powrocie ze szpitala przydziela się zawsze do innej dywizji, by powracający nie mógł informować kolegów o nastroju ludności i stosunków wewnątrz kraju.

W czasie jazdy kolejną partyjni dostają po stacjach jedzenia, nie partyjnych, a więc bez legitymacji, wyznacza się z kuchni. Osoby cyw., chcąc jeść kolejną, muszą wprzód kilka dni odrobić na stacji. Stąd wstęgi i kłótnie z komunistami.

Połączenie dyw. z bryg. pieszy i konne, również bryg. z pułkami także same.

W Charkowie baza artyl.

W dniu 17. IX. 14. dyw. była za Luckiem w Pietuszkach - kolumnie - Rokin, na lewo 4. dyw. na prawo koło Dubna 6, zaś 11., która poprzednio była w rezerwie, znajdowała się już znacznie dalej w przodzie.

Pułkom opowiadano, że dyw. uda się na odpoczynek do Równa.

O mobilizacji słyszano, że takowa odbywa się do 43 lat. Rezerw żadnych nie widzieli.

Ugrupowanie zwykle było tego rodzaju, że 4. i 6. dyw. zajmują skrzydła, zaś 11. i 14. brzoła. Przerzyna podległym, że 11. i 14. jej się dowierzają i uważają że kon. wojsk 4. i 6. strażują uzupełnienie koni z Rosji, że 14. dokonywują zamiany w miejscu.

Straty 14-aj dyw. od czerwca do obecnej chwili wynoszą 50%.

Obóz pułkowy liczy 30-40 furmanek własnych prócz włościańskich, których bywa przeciętnie po 20.

2. Karpienka Iwan kozak, przeszedł dobrowolnie w dniu 15 IX.20 z w Ostrowiu za Dubnem.

Przechodzi z 36-p jazdy, 6 dyw., 1-ej konnej armji Sudiennego komendant dyw. prawdopodobnie Sapanasinko.

D-oy brygad naznane.

Dyw. liczy również 3 bryg. /1.2.3./ po 2 pułki. N-ra pułków od 31 - 36. Pułki liczą w zasadzie po 6 szwadronów, niektóre tylko jak 35, ^{ubytku} wskutek ludzi 5 szwadronów.

Pułki 35 i 36. nie liczą ogółem więcej jak po 240 - 600 szabli. W 3-ej bryg. w każdym pułku po 4.K.M. Maks. przypuszczalnie inne pułki nie mają po więcej.

Na bryg. 1 lekka baterja a 4 działa, na dyw. 1 ciężka 6

Karabinów w obecnym czasie brak. W szwadronie n.p. połowa kawalerzystów nosi karab., reszta rewolwery /nahany/.

Granatów w szwadronie nie więcej jak 5.

Pułki składają się w większości ze zmobilizowanych, w mniejszości już z kozaków zabranych od Denikina do niewoli.

Automobili pancernych widziano w ostatnim czasie 3.

Umundurowanie na ogół ma być gorsze jak n.p. w 14.dyw. Nie wszyscy jeszcze dotąd dostali płaszcze. Ostatni transport na bryg. 120.

Obuwie również dowozi się mało tak, że n.p. z odchodzących do szpitala zdejmują się takowe. Przyczyną ma być podobno to, że n.p. w 14.dyw. jest znacznie więcej komunistów, których starania o mundury odnoszą lepszy skutek.

Pułki uzupełniają się częściowo z ochotników, częściowo z uciekinierów z pułków pieszych, zgłaszających się do konnej armji.

Nastroj dyw. z każdym dniem upada wskutek wieści, nadchodzących z Rosji o bezwzględnej rekwizycji wszystkiego nie wyłączając nawet nabiału.

Z końcem sierpnia 4 i 6.dyw. miały wysłać do kraju specjalną delegację, wybraną z poszczególnych pułków, celem stwierdzenia rozmiarów dokonywanej rekwizycji, a zwłaszcza celem zbadania, na rzecz kogo rekwizycji się dokonywa; chodzi mianowicie podobno o to, że komuniści dopuszczają się przytym grabieży. Jest przypuszczenie, że jeśli delegacja potwierdząca w tym kierunku wiadomości powiezie, nastąpi na froncie konflikt.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

W dniu 15.IX. 6 dyw. była w rejonie Ostrowia ca. 14 wiorst za Dubnem. Mówiono tam, że obecnie piechota będzie front utrzymywać zaś konna armja pójdzie na odpoczynek do Kijowa. W tym dniu przyszło z Rosji uzupełnienie koni na pułk po 250.

Krażyły również wiadomości, że II. konna armja ma głązać z frontu Wrangla na front przeciwpoleki. -

Zapas amunicji karab. przy pułku u zawiadowcy bronią wynosi ca. 15.000 naboi na 6 furmankach po 8 - 10 jaszczaków na każdej.

Pocisków artyl. przy bryg. 4 furmanki po 5 jaszczaków /ca. 120./

Zmiana pod tym względem nie została żądana.

3. Lwów Dymitr. w 132 bryg. 396 p.p. wzięty do niewoli dnia 20.IX.20 r. w Ciornyszu.

Dwodec 132 bryg. Rogaczow, komisarz Michejłowski, dwodec pułku 396 Kiejow, komisarz Mojsiejew.

Pułk ostatnio był w linii i ustępował podobnie jak cała dyw.44. od Uściługa przez Włodzimierz, Torsk, Luck i dalej miał ustępować w kierunku na Kostopol i Równo, dokąd uszły obozy.

Pułk miał 2 baony a 2 roty po 50 bagnatów w rezie; prócz tego konna rozwiędka w sile 42 ludzi.

W pułku oddział K.M. = 8 sztuk /1 Lonis 1 Maks. 1 Goczko, 1 Collt, 4 Szosa/. Przy bryg. 2 baterje a 4 działa 3.

W pułku brak karabinów, skutkiem czego przy obozie pozostawała t. zw. zborna rota bez broni.

Na ostatnie uzupełnienie 7.IX. w sile 160 ludzi bryg. wadziła tylko 65 karab.

Umundurowania i obuwia brak, na pułk 1 kuchnia. Zeprowiantowanie: chleba 1 1/2 - 2 funty, mięsa 1/2 - 3/4 funta.

Nastrój wśród krasnoarmieców ostatnio upadł nie tyle wskutek niepowodzeń na froncie ile raczej wskutek wieści z kraju o dokonywanych nadużyciach przez komunistów przy wizycjach.

Mówiono sobie w pułku po za obecnością komunistów że z polakami wojnę trzeba skończyć a zacząć takową w Komunę.

W bryg. była ostatnio wiadomość, że V. i VIII. armje mają zmienić XII. i XIV.

4. Tolstanoz Danił z 311 p.p. wzięty do niewoli 17.9. pod Ciyka D-ca pułku Riabczew. Pułk miał 3 baony a 3 rotę ogółem 350 bg. Osobny oddział M złożony z 6 kar.

Ostatnie uzupełnienia z końcem sierpnia w sile 50 ludzi-bez broni. Baza w Kijowie z końcem sierpnia miała liczyć ca 30000 zmobilizowanych przeważnie ukraińców.

5. Machomedianow Sałachtin wzięty do niewoli 18.9. pod Luckiem. Służył w 394 p.p. pułk miał 3 baony a 3 rotę ogółem 300 bg. K.M. 2-13 w każdym baonie. Ostatnie uzupełnienie z końcem sierpnia w sile 75 ludzi. W Kazaniu z końcem sierpnia miało się znajdować zmobilizowanych około 20000.

6. Bidikow Dymitr z 131 bryg. 393 p.p. wzięty 17.9. pod Luckiem. D-ca pułku Błażenow Pułk miał 3 rotę w każdej po 140 bg. K.M. 5/1 i 2 rota po 23 cia rota 1/ Na bryg. 2 działa 3. Umundurowania kompletny brak, dużo ludzi chodziło boso. Nastroj marny, żołnierze rozmawiali między sobą, że skoro przyjdą pod Kijów to wszyscy rozbiegną się do domów. pomocnik komendanta pułku ukraińiec miał dać nad Styrem do poznania że jest rozkaz cofania się za Dniapr. Jeniec słyszał również pogłoski o II Konnej armii, która rzekomo ma przyjść na front przeciwpołski.

2.1

7. Rubin Michaił z 130 bryg. 390 p.p. wzięty do niewoli 17.9. pod Luckiem. D-ca pułku Hawrylenko pułk 3 baony a 3 rotę w rotach po 25-40 bg. Przy pułku osobny oddział K.M. - 10 sztuk. W bryg. 2 działa 3. Umundurowania brak; obiecywano na 1 X wydać kompletną kuchenkę. w pułku nie było. Nastroj słaby. Komisarze pocieszali II armia, która rzekomo w krótko ma nadejść na front.

8. Kulczyński Aleksiej wzięty do niewoli 17. IX w Lucku. W tym czasie czynownik pełnił funkcje przy przedwojennym komisja 24. W Komisja ta miała wzywać do siebie powiat lucki i do województwa góry. Wyśleła wysłała poszczególne ekspedycje. Ekspedycja składała się z 1000 ludzi. Jej zadaniem było...

PIRSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIRSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIRSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Cena pszenicy za pud 804 rub. sow., owies i jęczmień 83 rub.,
pud. mięsa wieprz. żywej wagi 250 rub., wołowego 130 rub. W dniach
14.08.28. 9.30. sierpnia odbyła się w gub. Woł. mobilizacja czynowników
do 55 lat, oficerów do 50, generałów do 60 lat.

Podwonow Iwan z 72. bryg. 214 p.p. wzięty do niewoli 19.IX. w
Dubnie. Komendant pułku Wojsicki.

Pułk liczył 3 baony a 3 roty, w rocie po 40 - 50 bagnatów K.M.
w rocie po 2. Na bryg. 2 działa 3'. Ostatnie uzupełnienie 15.IX.
w sile 120 ludzi ze Samarji. Tam znajduje się III. pułk zapas.
Z początkiem września miało tam być zmobilizowanych i przyłapa-
nych dezertersów ca 25000.

Mobilizacja w gub. Samarskiej do 35 lat.

Jeniec wspomina o suserzącym się tamże powstaniu.

10. Szkarupa Stefan z 71 bryg. 213.p.p. wzięty do niewoli 20.IX. pod
Młynowcem.

Dowódca pułku Parkaik.

Pułk 3 baony a 3 roty, w rocie po 40 bagnatów K.M. na rotę 2.
Na bryg. 1 bateria a 4 działa 3'.

Umundurowania żadnego; mówiono, że idzie zapas nowych umundurów
dla całej dyw. zawierający samych płaszczy 30000.

W pułku ma być 50% komunistów, skutkiem czego pułk trzyma się
nie źle.

11. Baraszkw Borys z 70 bryg. 210.p.p. wzięty do niewoli 19.IX.
pod Dubnem.

Cała bryg. 70 przybyła w dniu 15.IX. z Kazania do Brodów.
W Kazaniu bryg. miała Nr.14, pułki 40,41,42. Najpierw przyje-
chał pułk 209, potem nim 208, ostatni 210. Pułk 210 od chwili
przybycia na tut. front znajdował się w rezerwie bryg. i pod
Dubnem w odwrocie po raz pierwszy wziął udział w bitwie
Brygadę całą przed wyjazdem z Kazania umundurowano w nowy
mundur letni, oraz nowe buty wysokie.

Karabiny wydano nowe z 20 r, amunicję dopiero w Brodach. Każda
rota liczyła w chwili wyjazdu po 240 bagnatów. Po ubytku oho-
rych i dezertersów w czasie drogi pozostało nie mniej jak po
150 bagnatów w każdej rocie.

W Kazaniu jest I pułk zapas., który wysłał już 14 pełnych
brygad na front. Obecnie organizuje się tam 15 bryg. /pułki:
43 44,45/.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

135

844

149

Po wypełnieniu 3-ech pułków marszowych pozostaje zawsze w pułku zapas. materiału szkolącego się najmniej na 2 pułki. Ogólnie więc w Kazaniu jest stale ca. 10.000 żołnierzy. Z końcem lipca wybuchły w Kazaniu rozruchy głodowe. Załagodzono je w ten sposób, że wojsko ^{dziennie} ujęło po 1/2 funta chleba, przekazując tę ilość dla głodnych.

12. Kasin Georgij pisarz w oddz. operac. sztabu XII armji, wzięty do niewoli 16.IX. pod Nawazami.

Sztab "zapadnocho fronta" w Mińsku.

Komendant XII armji - Kuźmin, komunista, podobno wcale nie oficer, z niedawną ukonieczoną krasną akademją gen. sztabu.

Sztab armji dzieli się na 3 oddziały: operac., admin. i łączności. Jako odrębny, zawisły tylko od sztabu armji istnieje oddz. polit. pras. Szef sztabu Pospiełow, komisarz - Murowiw.

Na czele każdego oddziału stoi naczelnik, mający swego pomocnika. Połączenie sztabu armji z dyw. drogą Radjostacji i telegr. To ostatnie częściej w zastosowaniu, ponieważ Radjostacja w armji funkcjonuje niedostatecznie. Rozkazy sztabu frontu nakazywały zawsze sforsowanie Bugu i posuwania się naprzód nawet jeszcze po zajęciu Kowla przez własne wojska.

Przy sztabie armji w Równem było t.zw. urządzenie formierzenia, które nadebdujące rezerwy skierowywało do poszczególnych dyw. Na zapotrzebowania armji wysyłane prawie codziennie do d-wo frontu o nadsyłanie rezerw i mundurów - zaczęto dopiero w ostatnim czasie przed własną ofenz. nadsyłać liczniejsze transporty ludzi. Transport mundurów nadsyłany do Kowla, a zabrany przez własne wojska, był pierwszym większym transportem.

Z chwili zajęcia Kowla ustata wszelka prawie łączność z dywizjami które strasane były działać na własną rękę. Dokąd sztab armji uszedł - jeszcze nie wie. Białystok i Karozew - główne bazy amunicyjne, bazy prowiantowe dla XII armji były w Równem i Kijowie. Nie wiadomo, że nie jest w stanie wskazać guberni, która by przynależała do władzy sow. Ukraina, a zwłaszcza gub. Kijowska, natomiast obłocze Taraszy i Skwiry mają być nader wrogo usposobione dla...

13. Dwojko Piotr z 75 bryg. 224 p.p. wzięty do niewoli 15.IX. ze sztabu. Dwojko Piotr, komisarz Pietrow, z 224 pułka.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Po ostatnim uzupełnieniu nad Bugiem pułk liczył 600 bagnatów K.M. -15 syst. Maks. i Golta. Z tej liczby 4 K.M. w oddziale K.M. przy pułku, reszta po rotach.

W pułku 2 działa 3'

Nastroj w pułku marny. Nad Bugiem benzyna 3 bacia nie obcąc iść do służby został przy bryg. przez kaw. rozstrzelany i kilku żołnierzy rozstrzelano.

74. bryg. Dowódca bryg. Krasnecow. Dowódcy pułków: 222. Skalka 221. Puchry, 220. Żylakow.

Bryg. mimo uzupełnienia nad Bugiem poniosła w czasie odwrotu straty tak, że w ostatniej chwili pułki

222 - 250 bagnatów, K.M. -3

221 - 100 " K.M. -2

220 - 300 " K.M. -6

Każdy pułk miał po 2 działa 3'

Umundurowania brak; na poszczególne pułki przywożono za ledwie po kilka par bielizny, trzewików starych, naprawionych i płaszczy.

Zaprowiantowanie: 2 lub 1.1/2 funta chleba 1/2 funta mięsa i 1/2 funta kartofli. W każdym pułku była jedna kuchnia, w której gotowano tylko dla frontowych będącym zaś przy obozie wydawano prowiant na rękę.

Nastroj wśród żołnierzy marny. Ostatnio zwłaszcza przyczynił się do tego okoliczność, że przyprowadzono do pułków po kilka nastu Żydów, których zatrzymano w obozach, zaś dotychczasowych taborytów wcielono do pułków.

W bryg. były pogłoski o V. armji, która ma nadejść na front przy ciwpoleski.

73. bryg. Dowódca bryg. - Żupan.

Dowódcy pułków: 219. Szkarowski, 218. Sidorow, 217. Petrow.

Pułki otrzymały bezpośrednio przed odwrotem z nad Bugu dwukrotnie uzupełnienie i liczyły ostatnio po 450 - 500 bagnatów.

Pułk 219. miał 10 K.M., 218- 20 K.M., 217 - 18 K.M. Z zeznań jeńców wynika, że większa część K.M. nad Stochem wpadła w ręce własnych wojsk; wskutek bowiem panicznej ucieczki bryg. niemożliwym było uniesienie takowych. Przy bryg. było 6 dział 3' i 2 haubic 4'5' z tej liczby nad Bugiem pozostało 3 /3'/, zaś pod Żołobami obla haubice.

Bryg. ustepowałe na Rafałowke
Nastroj bardzo marny wekutek braku mundurów, obuwia i wiadomości z kraju o nadużyciach władz sow., względnie komunistów.

badają:

/-/ Adamiec - ppor.

Za zgodność:

Józef Olszowski

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NAUCZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L: Dz. 595472 dnia 3/XII 1920 r.
Zatwierdzone Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York